

OBSAH.

HLAVA PRVÁ. URČENÍ POJMU.

(Str. 1—4.)

1. Život a smrt. 2. Smrt přirozená a nepřirozená. 3. Sebevražda v smysle širším a užším: sebezabití a sebevražda analogicky zabití a vražda. 4. Nerozumné a nemravné ničení života vůbec, sebevraždou zvláště.

HLAVA DRUHÁ. PŘÍČINY SEBEVRAŽEDNOSTI.

(Str. 5—6)

5. Třídění příčin určujících vůli člověkovu. I. Vlivy přírody: pozemské, kosmické. II. Vlivy tělové a duchovní organisace člověkovy: *a*) Poměry biologické; *b*) poměry všeobecně společenské; *c*) poměry politické; *d*) poměry

hospodářské; e) poměry duchovní kultury; vzdělání rozumové, mravní a náboženské: názor na život vůbec. 6. Účel tohoto roztržidění.

Část prvá.

PŮSOBENÍ PŘÍRODY.

(Str. 7—22.)

7. Jak vlivy přírody se mají studovat. 8. Podnebí. Zeměpisné rozdělení sebevražď. 9. Vliv ročních časů. Nejvíce sebevražď je v létě; příčinou je teplota relativní. Vzrušení nervstva teplem nezvyklým. Přílišnosti, výstřednosti a nepravidelnosti teperatury. Maximum sebevražď asi v červnu. 10. Vlhkost; nebe zakalené. 11. Větry. 12. Dny v týdnu. 13. Doba denní. 14. Ostatní činitelové podnební mohou býti ignorovány. 15. Vliv půdy. 16. Potrava. 17. Vlivy kosmické. 18. Vliv sluneční. 19. Vliv měsíce. 20. Vlivy přírodní nevykládají sociálního hromadného zjevu sebevražďy, vlastní příčina smrti musí se hledati v člověku samém.

Část druhá.

VLIVY ORGANISACE ČLOVĚKOVY, TĚLOVÉ A DUCHOVNÍ.

Oddíl I.

Fysické poměry tělesné organizace.

(Str. 23—36.)

21. Tělová organizace vlastně vlivem přírodním. 22. Vlastnosti tělové a zdraví. Nemoce. Epidemie. Chorobnost, úmrt-nost a sebevražednost. 23. Pohlaví. 24. Stáří. Sebevražďa starců a dětí. 25. Závěr.

Oddíl II.

Všeobecné poměry společenské.

(Str. 37—60.)

26. Počet obyvatelstva v poměru ku počtu sebevražd. Obyvatelstvo absolutní a relativní. Přelidnění. Nedolidsnění. Rychlost vzrůstu obyvatelského. Ubývání obyvatelstva. Stěhování. 27. Poměry rodinné a manželské. Ženatí, svobodní, vdovci, vdovy, rozvedení, konkubinát. Vliv rodiny a manželství na děti. Porody nemanželské a sebevražednost. 28. Sebevražda vězňených. 29. Města, venkov. 30. Povolání. 31. Závěr.

Oddíl III.

Poměry politické.

(Str. 61—81.)

32. Plémě; smíšenci. 33. Národnost. Smíšenci, odnárodňování a přenárodňování. 34. Ústava. 35. Politické krise, revoluce, agitace. 36. Válka. 37. Militarism: všeobecná branná povinnost. 38. Závěr.

Oddíl IV.

Poměry hospodářské.

(Str. 82—91.)

39. Rozervané majetkové poměry; nouze, bída, chudoba, bohatství. Potřeby pravé a nepravé. 40. Hospodářské poměry pokud příčinou sebevražd. 41. Nezvyklé změny hospodářských poměrů. Špatná úroda. Krise obchodní (1873), hra, loterie. 42. Bohatství národní a sebevražednost: dluhy státní. Prostředky komunikační. 43. Způsob práce. 44. Vývoj sebevražednosti při rostoucím bohatství národů: otázka sociální.

Oddíl V,

Poměry duchovní vzdělanosti: vzdělání rozumové, mravní, náboženské: názor na život vůbec.

(Str. 92—135.)

45. Názor na život (svět) příznivý vývoji sebevražednosti, nepříznivý. 46. Vzdělání rozumové. Vzdělání a polovzdělání. Toto jakožto příčina sebevražednosti. Vzdělání školské a lidové a parallelismu sebevražednosti. 47. Vzdělání mravní. Pohnutky sebevražď: jsou po výtce nemravny. 48. Některé nemravné pohnutky zvláště: *a*) affekty, náruživosti (nešťastná láska, ctižádost, slávomam); *b*) omrzelost životní (taedium vitae); *c*) alkoholism; *d*) nemravnost pohlavní; *e*) sebevražda po vraždě a zabití; *f*) kuriosum: sebevražda ze spekulace. 49. Motivace sebevraždy a vlivy ročních časů, bydliště, pohlaví, stáří, povolání, poměrů majetkových, národnosti. 50. Mravní vzdělání sebevrahů porovnáno se vzděláním rozumovým: obojí jakožto duchovní celek. 51. Vzdělání náboženské: vliv náboženství a církve. Polovzdělání sebevrahů jako beznábožnost. Beznábožnost všeobecně rozšířená vlastní příčinou společenského hromadného jevu sebevraždy. 52. Vliv konfesse: sebevražda u katolíků, protestantů, pravoslavných, židů, mohamedánů, buddhistů. 53. Pozdější vývody přesně osvětlí sebevražednost jako následek panující beznábožnosti.

Část třetí.

SEBEVRAŽEDNOST S HLEDISKA PSYCHOLOGICKÉHO,
SEBEVRAŽDA A PSYCHOSA.

(Str. 136—137.)

54. Psychosa jakožto příčina sebevražednosti. Rozšířená neznalost psychosy vyžaduje stručné vylíčení.

I.

(Str. 138—146.)

55. Charakteristika nejdůležitějších forem psychosy. Hranice mezi duchem normálním a nenormálním. Poruchy elementární; duševní deprese: hypochondrie a melancholie. Melancholie jakožto vlastní sebevražední psychosa (»sebevražední manomanie«). Exaltace: zuřivost, šílení, pomatenost, blbost. 56. Třídění sebevražď s hlediska psychologického a psychiatrického. Odpovědnost sebevrahů. 57. Duševní stav sebevrahů. Je sebevražda činem zmužilým?

II.

(Str. 147—166.)

58. Psychosa v přítomnosti sociálním zlem. Příčiny psychos: 1. Vlivy přírodní: Podnebí Poměry počasí. Doby roční. Vlivy kosmické: Světlo měsíce. 2. Město a venkov. 3. Pohlavní dospělost. 4. Vlastnosti tělové. Nemoce. Duševní dispozice (letora) 5. Dědičnost psychosy a sebevražednosti. 6. Pohlaví. 7. Stáří. Dětství. 8. Manželství a rodina. Ženatí. svobodní, vdovci, vdovy, rozvedení. Děti nemanželské. 9. Vězňové. 10. Povolání. 11. Obyvatelstva počet relativní. 12. Plémě 13. Národnost. 14. Ústava. 15. Politické krise, revoluce, agitace, válka. 16. Militarism. 17. Poměry hospodářské. Nouze a bída. Krise (stávky). 18 Psychosa nejčastěji vzniká z příčin duševních. Psychosnosti přibývá. Guislain o moderní osvětě jakožto příčině všeobecně rozšířené psychosy.

III.

(Str. 166—172.)

59. Psychosa a sebevražednost jsou jevy jednoho a téhož sociálního processu. Vzdělání rozumové, mravní a nábožen-

ské v poměru ku psychose. Konfesse a psychosa. 60. Psychologický poměr psychosy a sebevražednosti.

IV.

(Str. 172—176.)

62. O rozšiřování chorobné sebevražednosti. Psychická nápodoba a nákaza. Psychologický zákon vysvětlující poměrně snadné vykonání činu. Sebevražednost přítomnosti spočívá na přeludech osvětových.

HLAVA TŘETÍ.

DRUHY A ZPŮSOBY SEBEVRAŽD.

(Str. 177—183.)

62. Cena tohoto objasnění. 63 Volba prostředků
64. Oběšení, utopení, zastřelení atd. 65. Volba prostředků určena roční dobou, formou půdy, pohlavím, stářím, národností, povoláním atd. 66 Pohnutka v poměru ku prostředku: sebevražda ušlechtilá a sprostá. 67. Chorobná motivace a její vliv na způsob činu 68. Pud léčební. 69. Sebevraždy nepřímé, passivní. 70 Sebevraždy společné 71. Přibývá oběšení; změna způsobů sebevraždy. 72 Sebevražda privilegiem.

HLAVA ČTVRTÁ.

K DĚJINÁM SEBEVRAŽEDNOSTI.

(Str. 184— 207.)

73. Moderní sebevražednost jeví se jako process historický. 74. Prameny k dějinám sebevražednosti. Jaké užít

methody. 75. Sebevražda u Řeků, Římanů, v středověku. Sebevražda od renaissance. 76. Statistický průkaz o stálém přibývání sebevražednosti v XIX. a XX. st. 77. Přibývání se pozměňuje národností, pohlavím, stářím, bydlištěm. 78. Zdali psychosa vždy se objevovala se sebevražedností? 79. Závěr: Sebevražednost vzniká u všech národů periodicky.

HLAVA PÁTÁ.

SEBEVRAŽEDNOST A OSVĚTA.

(Str. 208.)

Oddíl první.

Vývoj moderní sebevražednosti.

(Str. 208—254.)

80. Úkol tohoto rozboru. 81. Národové přírodní nemají chorobné sebevražednosti, jen národové osvícení. Methodický toho význam pro dějiny kulturní. Sebevražednost vyvíjí se s rostoucí osvětou. 82. Osvěta řecká, 84. římská. 84. Obrácení světa římského. Křesťanství a jeho význam pro lidstvo. 85. Křesťanské církve: katolicism a řecký césaropapismus. Katolický středověk. Církev východní. 86 Reformace. Katolicism a protestantism dvěma základními osnovami osvětovými. 87. Podstata protestantismu. 88. Moderní vývoj ducha lidského. Křesťanství přítomnosti. Náboženství a věda: boj kulturní. Polovzdělání, polovičatost a beznábožnost. Ztráta náboženství pramenem nespokojenosti, pessimismu a omrzelosti životní. Křesťané a už - ne - křesťané: rozumová a mravní anarchie přítomnosti. Sebevražda a moderní pessimistická lyrika a filosofie 89. Výklad sebevražednosti nejvyšším historickým zákonem (Darwin, Marselli, Wagner): Zánik lidového náboženství.

Oddíl II.

Verifikace získané všeobecné věty. O náboženském stavu vzdělaných národů přítomné doby.

(Str. 255—328.)

90. Úkol tohoto rozboru. 91. Verifikace statistické indukce o obyvatelstvu městském a venkovském, pohlaví, stáří, rodině a manželství, militarismu, polovzdělání, nemravnosti atd. 92. Náboženské poměry různých národů. Národové katoličtí vůbec. 93. Náboženské poměry ve Francii. 94. Belgie. 95. Rakousko-Uhry. 96. Itálie. 97. Španělsko a Portugalsko. 98. Národové protestantští vůbec. Podstata protestantismu a jeho vymoženosti pro moderní kulturu. 99. Protestantismus v přítomnosti. 100. Náboženské poměry v protestantském Německu. Německo katolické. 101. Dánsko. 102. Švédsko. Norsko. 103. Národové reformovaní. Podstata kalvinismu. Švýcarsy. 104. Hollandsko. 105. Anglie. 106. Škotsko a Irsko. Význam poměrů škotských pro náš výklad sebevražednosti. 107. Náboženské poměry ve Spojených Státech amerických. 108. Národové pravoslavní; zvláště Rusko. 109. Národové nekřesťanští. Židé. Mohamedánové. Buddhisté. Brahminí. 110. Závěr.

HLAVA ŠESTÁ.

K THERAPEUTICE MODERNÍ SEBEVRAŽEDNOSTI.

(Str. 329—345.)

111. Úloha sociální terapeutiky: profylaxe. 112. Therapie nezdravých poměrů tělové a duchovní organisace člo věka, všeobecných poměrů společenských. 113. Jak lze definitivně odstranit nespokojenost hospodářskou a poli-

tickou. 114. Žádoucí jednotný názor na svět: náboženství. Budoucnost náboženství a náboženství budoucnosti: a) má zůstat nábožným pouze lid, vzdělanci ne? b) nebude vůbec náboženství? c) může se nahradit náboženství uměním? d) budoucnost křesťanství. Pokud možno očekávat náboženství nové. 115. Therapeutika sebevražednosti nevede k fatalistickému čekání. Determinism není fatalismem. Právě rozhodný determinism podporuje energické jednání. 116. O užitku všeobecných sociologických pravidel pro praktické jednání v daném případě. Norma Lessinga a Tocquevillea
Zakončení.

PŘEHLED AUTORŮ.

(Str. 346—348.)
